

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Vår referens
Erik Gustaf Ageberg

Datum: 2021-02-01

s.sf@regeringskansliet.se
eeva.seppala@regeringskansliet.se

Er referens/Dnr
S2020/09429

Remissvar

Vissa undantag från bestämmelserna om karensavdrag

Företagarna har beretts möjlighet att lämna synpunkter på det rubricerade förslaget och får anföra följande.

Förslaget i korthet

I promemorian föreslås att det i lagen (1991:1047) om sjuklön ges möjlighet för arbetsmarknadens parter att genom kollektivavtal komma överens om att det inte ska göras något karensavdrag alls för vissa arbetstagare för perioden den 1 augusti 2021 till och med den 31 januari 2023 om det finns särskilda skäl. Särskilda skäl kan anses finnas om arbetstagare som omfattas av avtalet i sitt yrkesutövande typiskt sett möter personer som på grund av sin ålder, funktionsnedsättning eller sjukdom riskerar antingen att bli allvarligt sjuka eller att ett redan allvarligt tillstånd förvärras om de insjuknar i en infektionssjukdom, som t.ex. covid-19.

Det är viktigt att de föreslagna reglerna följs upp och utvärderas, b.la. avseende konsekvenserna för smittspridning och arbetsutbud samt konsekvenserna av att karensavdraget kommer att finnas kvar för timanställda och föräldralediga under hela den föreslagna perioden. Även kostnaderna för arbetsgivare behöver följas upp. Det är också viktigt att följa upp att möjligheten att avtala bort karensavdraget enbart nyttjas av de parter som har särskilda skäl att göra det.

Bestämmelserna föreslås gälla för perioden den 1 augusti 2021 till och med den 31 januari 2023.

Företagarnas synpunkter

Företagarna vill understryka vikten av en självrisk i sjukförsäkringen och är synnerligen kritiska till ett generellt avskaffande av karensavdraget, så som föreslagits av delar av fackföreningsrörelsen.

Sedan införandet av en 14-dagars sjuklöneperiod har kunskapen om den korta sjukfrånvaron minskat. Det saknades kännedom om företagets kostnader för sjuklön och om antalet sjukfrånvarodagar på svenska arbetsplatser. 2015 infördes en typ av högkostnadsskydd för

företagare.¹ Denna regeländring har inneburit att arbetsgivare börjat rapportera in de direkta kostnaderna för sjuklön till Försäkringskassan vilket möjliggjort en överblick av vilket problem den korta sjukfrånvaron verkligen är. Redan innan Covid-19 översteg arbetsgivares sjuklönekostnader 22 miljarder kronor årligen.

Sjukfrånvaro medför också indirekta kostnader för arbetsgivare i form av produktionsbortfall, ökade kostnader för vikarier och ökad administration redan från dag 1 av sjukfallet. Det saknas en överblick över arbetsgivares totala kostnader för detta. Den oreglerade sjukfrånvaro som följt av Covid-19 pandemin har drabbat många företagare hårt även om staten ersatt den övervägande delen av de direkta sjuklönekostnaderna.

I slutet av 1980-talet fanns ingen karens och inkomstbortfallet vid sjukdom var i princip noll kronor från första dagen. Staten betalade 90 procent av lönen. Avtalsförsäkringarna, som då omfattade nästan alla, täckte resterande 10 procent av lönen. På sikt skulle de systemen visa sig vara ohållbara. Det är därför avgörande att självriskerna i sjukförsäkringen kvarstår.

Utöver den principiella utgångspunkten att arbetsgivare endast ska betala ut ersättning för utfört arbete – allt annat är att föra över statens ansvar på arbetsgivare – innebär sjuklöneansvaret en betydande risk för företagare med potentiellt stora kostnadsökningar för sjuka medarbetare. Personalintensiva tjänsteföretag där personalkostnader är den största utgiftsposten, påverkas i än högre grad av sjuklöneansvaret och arbetsgivarkostnader. Lättnader i regelverket för sjukförsäkringen ökar sjukfrånvaron. Det gäller också för ett eventuellt slopande av karensavdraget.

Företagarna anser att ersättningen för höga sjuklönekostnader bör höjas så att företag med lönekostnader på upp till 3 miljoner kronor får ersättning på 100 procent av sjuklönekostnaderna.

Kollektivavtalade särlösningar för karensavdraget är däremot upp till arbetsmarknadens parter och Företagarna har i det avseendet inget att anföra mot förslaget.

Företagarna delar regeringens bedömning att det är viktigt att de föreslagna reglerna följs upp och utvärderas, både avseende träffsäkerheten och kostnaderna för arbetsgivare.

Fredrik Östbom
Samhällspolitisk chef
Företagarna

Erik Gustaf Ageberg
Näringspolitisk expert
Företagarna

¹ Ersättning för höga sjuklönekostnader.